

Уважаеми колеги,

Моето обръщение към вас е свързано с решението ми да се кандидатирам за декан на Филологическия факултет в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Едва ли мога да се определя като самоуверен човек и затова доста дълго размишлявах и се колебах, тъй като си давам сметка за изключително тежката финансово-икономическа и демографска ситуация на нашето съвремие. От този факт произлизат и множеството проблеми без приемливо решение, пред които ще бъдем изправени. Все пак се реших и това се дължи на следните съображения.

Няма да ви занимавам с био-библиографска информация, тъй като тя е известна на повечето от вас. Сравнително скоро станах доктор на науките и професор, вие имахте любезността да ми организирате и юбилейно тържество по случай моята 60-годишнина, а това са все поводи за писане на множество материали – CV, обзорни критически статии, рецензии, становища и други отзиви за творчеството и биографията ми, които са публикувани и могат да бъдат видени от всеки.¹

Дължна съм обаче непременно да обърна внимание на някои важни факти. Днес нашият факултет има тежестта на сериозно научно-образователно звено, с авторитет и признание сред филологическата колегия в страната и в чужбина. Разбира се, винаги можем да желаем повече. И това безспорно би имало градивен ефект. Не мога да не призная обаче изключителния принос на нашите предишни декани и техните екипи, чието дело е нашият факултет днес. Пловдивският филологически факултет има редкия шанс негови ръководители да бъдат не само изключително ерудирани, авторитетни и уважавани личности, но и хора с безспорни административно-делови качества. Не е случаен фактът, че почти 25 години вече все филолози ръководят Пловдивския университет. Днес мисля, че бих изразила и моята, и вашата благодарност към заслугите на всички тях, без които ФФ не би бил това, което е. Затова и моята отговорност е неизмерима, въпреки надеждата, че ще мога да разчитам на техния опит, напътствия и съвети. Направеното от предишните ръководства на ФФ е в правилната посока и съобразено с различните, повече или по-малко оправдани обществени очаквания и тенденции, така че моята дейност занапред би следвало да бъде надграждаща и свързана с усъвършенстването на условията за учебно-образователна и научноизследователска работа във факултета и с повишаването на неговия авторитет.

Онова, което високо ценя в нашия факултет и бих искала да изтъкна сега, са **колегиалните взаимоотношения и академичният дух**, които не можем да отречем. Проблемите в нашите отношения и понякога неудовлетворителното решение на някои от тях са несравними със съществуващите в повечето подобни колективи. В нелеките професионални години, които ни очакват, бих искала да допринеса за академизма и колегиалността сред нас, за уважението към закона, към академичните институции, звания и степени, към личността на студентите. Много бих желала хората да се чувстват добре – оценени, удовлетворени от работата си и спокойни за своето бъдеще. Защото всички сме различни и меренето „с един аршин“ обикновено крие риска да не забележим едно, за сметка на друго. Всичко това поставя пред сериозно изпитание нашата толерантност, а в трудно време не бива да го допускаме. Защото както факултетските ръководства, така и всеки един от нас – от асистента до утвърдения професор – са допринесли за развитието на факултета като административна единица,

¹ CV с библиография и обзорната критична статия от юбилейния си сборник, написана от проф. д.ф.н. Д. Иванова и доц. д-р Кр. Чакърова, публикувам и на сайта на ФФ.

допринесли са според силите си за образованието и възпитанието на нашите студенти, за уважението и перспективите пред научноизследователската ни дейност.

Разбира се, много още може да се направи за научно-образователния и **научноизследователския престиж на ФФ**. Полезно за всички и особено за авторитета на факултета и университета би било нашите известни и ценени професори, заедно с по-младите си колеги „съмишленици“, да заемат свое проблемно направление, своя „ниша“ в науката и Пловдивският ФФ да се превърне в основното, да не кажа единственото, средище, в което може да се дискутира на високо равнище определена научна проблематика. Мисля, че имаме нужния потенциал, а има и определени опити в това отношение. За целта традиционните Паисиеви четения са добра научноорганизационна база – те се ползват с авторитет и се посещават от много български и чуждестранни колеги, а конференциите, посветени на кръгли годишнини, са „малки славистични конгреси“. И това трябва да се доразвива и използва в пълнота. В лицето на най-ценените учени от нашия факултет, то би определяло творческата физиономия и иновативността на пловдивската филология.

Може да се помисли и за по-глобални съпоставителни изследвания между българския език и българската литература и европейските езици и литератури (почти традиционни са славистичните, но трябва да станат по-интензивни и отнасящите се до романските и германските езици, а защо не и до други, представени във факултета, като китайски, корейски и т. н.). На този кръг от проучвания Пловдивският филологически факултет може да посвети специално периодично издание². Резултатите от съпоставителната научноизследователска дейност трябва да е публикувана и в адекватен преводен вариант, което би допринесло за популяризирането ѝ в чужбина, би породило и толкова нужните за научното търсене преки и задочни дискусии; би повишило авторитета на ФФ в международен план, а ще приобщи и усилията на множество наши докторанти и специализанти към едно сериозно колективно дело, ще подпомогне методически и някои по-възрастни колеги, сега привършващи докторските си работи.

Благодарение на усилията на много колеги нараснаха и **рейтинговите параметри на Научните трудове**; дейността по тяхното издаване е изключително трудоемка и ангажираща и трябва да бъде оценена по достойнство и подходящо запламена.

Качествената научноизследователска работа е предпоставка и за **усъвършенстването на учебния процес чрез модернизация и адекватност** спрямо съвременните информационни технологии. Трябва да се заложи в по-голяма степен на дистанционното обучение и самостоятелната творческа работа на студентите; на по-активното им участие в определянето на собствената им образователна перспектива (времетраене на обучението, възможна динамичност при явяването на изпити, разнообразяване на изпитните форми съобразно личностните качества на студентите, на техните заетости, на предстоящите им специализации и т. н., вкл. и в съответни законови форми и срокове). Съществуващият във ФФ Лингвистичен клуб, с особена заслуга на неговата ръководителка доц. д-р Кр. Чакъррова, жалонира творческото израстване на студентите, откроява талантливите сред тях и подхранва амбициите им за творчески разтеж чрез периодично провежданите чествания на известни учени и знакови дати, чрез организирането на ежегодните научни конференции за студенти и докторанти. Тези дейности са много положителни и трябва да съумеем да ангажираме

² От типа напр. на „Съпоставително изследване на съвременните европейски езици“ или “Езиците в Европа и Азия” – с уточнени подзаглавия по актуалната проблематика и т. н.; възможностите са много.

с организацията им повече колеги, намирайки адекватна форма и за възнаграждаване на техния труд.

Особен акцент заслужава **въпросът за магистратурите**. Спрямо магистърските програми се чувствам в най-голяма степен провокирана от безспорния успех на някои други факултети. Магистърското обучение, наред с проектната дейност, е сред малкото възможности за евентуално финансово подпомагане и стабилизиране на факултета в този момент. Задължително трябва да стимулираме всяка инициатива за магистърско обучение, която е перспективна, атрактивна и пазарно ориентирана, а разработването на такива магистърски програми трябва да ангажира мисълта и амбициите на всички нас.

Все по-интензивна трябва да бъде работата ни и по **научните, научноорганизационните и организационнообразователните проекти**, които в условията на европейска интеграция и глобализация, от една страна, и в посока към утвърждаване на националната самобитност сред етническо многообразие, от друга, са начин за сплотяване на прогресивно и хуманистично мислещите хора, начин за формиране на обща програма за развитие и демократизация на съвременното европейско общество. В това отношение европейските програми задават актуалните параметри, в които трябва да откриваме място и за своята реализация. Международният обмен на преподаватели и студенти е сред най-убедителните средства за повишаване на популярността на нашия факултет.

Трябва да се обмисли и разшири **езиковограмотяващата дейност на факултета в рамките на университета**. Идеята е предложена на заседание на Академичния съвет, възприета и оценена е от доста декани като безспорно полезна, но така и все още е само идея. Включването на подобни часове към съществуващите учебни планове очевидно е проблемно, но грижата за формиране на културни личности, навлизащи след университета и в системата на образованието, не може да не е приоритетна за нас.

Ще се опитаме да решаваме гъвкаво и съобразно с конкретните условия и **въпроса с намаляващия брой кандидат-студенти за определени факултетски специалности**. Някои от проблемите, свързани с това, имат обективен, демографски и икономически зародиш и спрямо тях бихме били безсилни. Но може да се опита популяризиране и подпомагане на чуждоезиковото филологическо обучение чрез формиране на вариращи и адаптивно премислени програми, включващи интензивни курсове, вечерни занимания, провеждане на обучение през ваканционни или летни периоди. Така дори студентите от задочната форма биха имали възможността да се преориентират към различна от първоначалната си специалност, с интензивно изучаване на чужд език от нулева степен. Такава организация на допълнителен учебен процес би постигнала едновременно две цели – би осигурила часове на хората със застрашен норматив и би компенсирала свойствените на младежите пропуски, които в нередки случаи ги елиминират от по-нататъшно успешно обучение; принуждават ги да прекъсват, да променят специалността си, а нерядко и да не успяват да приключат образованието си в срок или въобще.

В заключение искам да ви уверя, че нямам намерение да бъда авторитарен и самоуверен ръководител. По важните за всички ни въпроси задължително ще провеждаме сериозни и задълбочени обсъждания, а решенията ще вземаме всички заедно, след постигането на общо съгласие. Ще очаквам с особено внимание вашите рационални предложения и идеи, защото си давам сметка, че само с общи усилия бихме защитили и повишили авторитета на пловдивския филологически факултет.

Проф. д.ф.н. В. Маровска